

Mottagare
Regionstyrelsen

Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att *Förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037* godkänns och överlämnas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Som en del i den statliga infrastrukturplaneringen tar alla län vart fjärde år fram länsplaner för regional transportinfrastruktur. Länsplanen sträcker sig över tolv år och innehåller dels investeringar i den statliga infrastrukturen, dels medfinansiering av kollektivtrafikinvesteringar och åtgärder på det kommunala gatunätet som rör miljö, trafiksäkerhet, cykel- och gångtrafik. För Gotlands län är det Region Gotland som ansvarar för att upprätta och fastställa länsplanen.

Enligt regeringens direktiv ska länsplanen redovisas till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 20 januari 2026. Förslaget ska då vara remitterat och sammanställt. Därefter kommer regeringen att analysera länens förslag till åtgärder och fatta beslut om vilka definitiva ramar som tilldelas respektive länsplan. Efter regeringens beslut om ramar ska länsplaneupprättarna fastställa länsplanerna.

Regionstyrelsen beslutade 2025-09-02, § 339, att sända Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur på remiss med remisstiden 2025-09-02 till 2025-10-28. Förslaget skickades till 53 remissinstanser. Förslaget har även funnits tillgängligt för allmänheten på Region Gotlands hemsida. 22 remissyttranden inkom, vilket har genererat ett antal förtydliganden i länsplanen. Två nya stycken har tillförts, avseende klimatanpassning respektive transportsystemets betydelse för beredskap. En omfördelning i den ekonomiska tabellen har genomförts mellan åtgärdsområde cykelutveckling och åtgärdsområde kollektivtrafik. Syftet med omfördelningen är att möjliggöra en högre upparbetning av planen liksom tillmötesgå synpunkter om behov av högre fördelning till kollektivtrafiken. Efter ändringen fördelas 10 procent av länsplanen till åtgärdsområde kollektivtrafik och knappt 40 procent av planen till åtgärdsområde cykelutveckling.

Alla ändringar sedan remissförslaget är markerade i gult i förslaget till länsplan. Remissinstansernas sammanfattade synpunkter och regionstyrelseförvaltningens kommentar finns i dokumentet *Remissammanställning Länsplan 2026–2037*.

Ärendebeskrivning

Som en del i den statliga infrastrukturplaneringen tar alla län vart fjärde år fram länsplaner för regional transportinfrastruktur. Länsplanen sträcker sig över tolv år och innehåller dels investeringar i den statliga infrastrukturen, dels medfinansiering av kollektivtrafikinvesteringar och åtgärder på det kommunala gatunätet som rör miljö, trafiksäkerhet, cykel- och gångtrafik. För Gotlands län är det Region Gotland som ansvarar för att upprätta och fastställa länsplanen. Det ingår som en del i det regionala utvecklingsansvaret och finns reglerat i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Trafikverket bistår Region Gotland genom att lämna underlag till länsplanen. Trafikverket ansvarar även för genomförande av de statliga åtgärderna i planen genom årliga anslag från regeringen.

Tidplan

I mars 2025 lämnade regeringen direktiv för infrastrukturplaneringen. Trafikverket gavs i uppdrag att upprätta ett förslag till nationell plan för utveckling av transportinfrastrukturen 2026–2037. Samtidigt gavs länsplaneupprättarna förutsättningarna för sitt arbete med att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur avseende samma period.

Enligt direktivet ska länsplanen redovisas till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 20 januari 2026. Förslaget ska då vara remitterat och sammanställt. Därefter kommer regeringen att analysera länens förslag till åtgärder och fatta beslut om vilka definitiva ramar som tilldelas respektive länsplan. Efter regeringens beslut om ramar ska länsplaneupprättarna fastställa länsplanerna.

Regionstyrelsen beslutade 2025-09-02, § 339, att sända Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur på remiss med remisstiden 2025-09-02 till 2025-10-28. Förslaget skickades till 53 remissinstanser. Förslaget har även funnit tillgängligt för allmänheten på Region Gotlands hemsida.

Direktiven

Enligt regeringens direktiv ska samhällsekonomisk lönsamhet vara vägledande vid prioritering av åtgärder i transportinfrastrukturen. Prioritet bör ges till åtgärder som förbättrar trafiksäkerhet och åtgärder som inte innebär omotiverade inskränkningar gällande framkomlighet eller transporteffektivitet. Länsplanerna ska redovisa:

- Hur de ekonomiska ramarna för planperioden fördelas på olika åtgärder och typer av åtgärder. Åtgärder som beräknas kosta under 75 miljoner kronor behöver inte anges i förslagen till länsplaner.
- Vilka prioriteringar som planförslagen baseras på.
- Om fyrstegsprincipen och ett trafikslagsövergripande perspektiv har tillämpats i planförslagen.
- Hur mycket medel som går till åtgärder i infrastrukturen som förbättrar trafiksäkerheten samt hur mycket medel som går till samfinansiering av åtgärder i nationell plan respektive till statlig medfinansiering.

Prioriteringar i länsplanen bör enligt direktivet utgå ifrån ett länsöverskridande och nationellt perspektiv samt, där så är relevant, ett perspektiv över nationsgränserna. Enligt Miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning genomföras vid framtagande av länsplan. Inom ramen för en miljöbedömning ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas.

Den regionala utvecklingsstrategin pekas i direktivet ut som en utgångspunkt för transportinfrastrukturplaneringen. Även de transportpolitiska målen med tillhörande funktionsmål och hänsynsmål inklusive etappmål för trafiksäkerhet och klimat ska utgöra utgångspunkt i transportinfrastrukturplaneringen. Länsplanen ska bidra till att de transportpolitiska målen uppnås.

Förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Gotlands preliminära planeringsram i regeringens direktiv är 343 miljoner kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående planperiod. Efter en avräkning mot utfall och prognosticerat utfall av länsplanemedel perioden 2022–2025 är den totala preliminära planeringsramen för perioden 2026–2037, 371 miljoner kronor. De fyra första åren av planperioden är fördelningen 36 miljoner kronor per år, därefter fördelas 29 miljoner kronor per år, se bild 1.

Länsplanens inriktning sammanfattas i orden tillgänglighet, framkomlighet, hållbarhet och trafiksäkerhet. Utslaget över hela planperioden fördelas knappt 20 procent till medfinansiering till åtgärder på det kommunala vägnätet och resterande medel till åtgärder på det statliga vägnätet. Drygt 20 procent av planen fördelas till åtgärdsområde trafiksäkerhet. Tio procent fördelas till åtgärdsområde kollektivtrafik. Det är en ökning sedan remissförslaget, efter inkomna remissynpunkter där ökade medel till kollektivtrafik efterfrågades. Omfördelningen har skett mellan åtgärdsområde cykel och åtgärdsområde kollektivtrafik, i dialog med Trafikverket, och bedöms möjliggöra en högre upparbetning av planen. Knappt 40 procent av länsplanen viks till åtgärdsområde cykelutveckling. Ofta leder cykelfrämjande åtgärder också till ökad trafiksäkerhet och vice versa. Även inom åtgärdsområdet statlig medfinansiering finansieras trafiksäkerhets-, cykel- och kollektivtrafikåtgärder.

Bild 1. Ekonomisk fördelning av länsplanen

	2026	2027	2028	2029	2026– 2029	2030– 2033	2034– 2037	Andel
Åtgärdsområde statlig medfinansiering	9	9	7	5	30	20	20	19%
Åtgärdsområde trafiksäkerhet	4	4	3	3	14	14	56	22%
Åtgärdsområde kollektivtrafik	5	5	5	5	20	10	8	10%
Åtgärdsområde cykelutveckling	18	18	18	18	72	40	32	38%
Namn-givna objekt								
Visborg, cirkulationsplats			3	5	8	33		11%
Summa åtgärder	36	36	36	36	144	116	116	100%

Tabellen visar den ekonomiska fördelningen mellan åtgärdsområden och åtgärder i länsplanen.

Inom åtgärdsområde trafiksäkerhet prioriteras insatser för ökad trafiksäkerhet genom säkrare sidoområden, mitträffling och anpassning av hastighetsgränser. För oskyddade trafikanter fokuseras åtgärder på gång- och cykelbanor, säkrare passager och hastighetsdämpning, särskilt i tätorter med höga trafikflöden. Även belyningsåtgärder prioriteras inom åtgärdsområdet.

Inom åtgärdsområde kollektivtrafik prioriteras åtgärder för bättre tillgänglighet till hållplatser, kortare restider och förbättrad komfort för att öka konkurrenskraften gentemot biltrafik, liksom tillgänglighetsanpassning av hållplatser.

Inom åtgärdsområde cykelutveckling prioriteras cykel för arbetspendling liksom för barn att ta sig till skola och fritidsaktiviteter. Två prioriterade projekt är breddning av väg 148 mellan Visby och Väskinde samt anläggande av en sommarcykelväg längs väg 702 på Fårö.

Ett objekt namnges i planen, *Visborg, cirkulationsplats*. Objektet prioriterades in redan inom nuvarande länsplan, med startår för vägplanearbetet 2028. Syftet med åtgärden är att förbättra framkomligheten för fordonstrafik i korsningen väg 142 Färjeleden/Allégatan/Langs väg. Åtgärden innebär att trafiksignalkorsningen mellan väg 142 Färjeleden och Allégatan byggs om till cirkulationsplats med två genomgående körfält. Kostnaden är beräknad till totalt 40,6 miljoner kronor.

Remissinstansernas synpunkter och ändringar efter remissrundan

Förslaget till länsplan skickades till 53 instanser. Totalt 22 svar inkom, varav fyra avstod yttrande. Remissyttrandena har genererat ett antal förtydliganden i länsplanen. Två nya stycken har tillförts, avseende klimatanpassning respektive transportsystemets betydelse för beredskap. Alla ändringar sedan remissförslaget är markerade i gult i förslaget till länsplan. Remissinstansernas sammanfattade synpunkter och regionstyrelseförvaltningens kommentar finns i dokumentet *Remissammanställning Länsplan 2026–2037*.

Bedömning

Länsplanen ska lämnas till Regeringskansliet, remitterad och sammanställd, 20 januari 2026. För att detta ska vara möjligt behöver regionstyrelsen besluta om godkännande och överlämnande på sitt möte 8 december 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Att upprätta och fastställa länsplanen ingår som en del i det regionala utvecklingsansvaret och finns reglerat i lagen om regionalt utvecklingsansvar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att pengarna i länsplanen är viktiga för utvecklingen av Gotlands transportinfrastruktur. Förslaget till fördelning av länsplanemedel speglar i den mån det är möjligt den fördelning Trafikverket indikerat att de har möjlighet att genomföra under perioden.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Medel i länsplanen fördelas till åtgärder över hela Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på förbättrade cyklingsmöjligheter är positiva ur ett klimat- och miljöhänsesende.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning efter remiss
Förslag till länsplan efter remiss
Remissammanställning Länsplan 2026–2037
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-12

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet,
li.registrator@regeringskansliet.se
Av följemailet behöver det framgå att planen är remitterad.